

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01014&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 01014. Кір, епідемічний паротит і краснуха (КПК)

Автор: Merja Helminen
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2018-08-16

Основні положення

- Частота випадків кору, епідемічного паротиту та краснухи суттєво знизилась в багатьох країнах Заходу після внесення вакцини КПК у календар щеплень. Кір все ще зустрічається в різних частинах Європи: більше 16 000 випадків у 2014 році.
- Якщо є підозра на одне з цих з захворювань, слід проконсультуватися з інфекціоністом. Діагноз завжди повинен бути підтверджений за допомогою аналізу крові на антитіла та/або методом ПЛР.
- Вакцинація: див. [\[Настанова 09047 Вакцинація\]](#).
 - У Фінляндії служба охорони здоров'я рекомендує провести першу вакцинацію КПК у віці 12 місяців. Крім того, якщо дитина віком 6–11 місяців виїжджає за кордон, вона повинна отримати перше щеплення вакциною КПК перед поїздкою.

[\[доказ 05124 В\]](#)

Коментар експерта. Національний календар профілактичних щеплень <http://moz.gov.ua/article/immunization/kalendar-profilaktichnih-sheplen>

Кір

Шляхи передачі

- Інкубаційний період становить 9–11 днів до виникнення катаральних симптомів та 14 днів до появи висипу
- Заразний період починається незадовго до появи катаральних симптомів та закінчується через 4 дні після появи висипань.

Ознаки та симптоми

- Катаральні симптоми завжди типові: нежить, кашель, кон'юнктивіт, а також гарячка.
- На внутрішній поверхні слизової оболонки щік часто видно енантему у вигляді плям діаметром 1–3 мм білуватого кольору, які з'являються перед появою висипань (плями Копліка)
- Висип має яскраво-червоний плямистий характер і починається за вухами. Він поширюється на тулуб та кінцівки та, перш ніж зникнути, змінює колір на фіолетовий (зображення [Measles] [Measles] [Measles]). Плями зливаються та утворюють більш обширні ділянки висипу.

Діагностика

- Необхідно виключити висип, що виник під дією медикаментів та екзантему, пов'язану з іншими інфекційними захворюваннями (мононуклеоз, аденовірусна та ентеровірусна інфекції), оскільки вони є набагато більш ймовірними, принаймні, в промислово розвинених країнах.
- Кір слід запідозрити, якщо у невакцинованої дитини спостерігається інфекція верхніх дихальних шляхів, що перебігає з фебрильною гарячкою та супроводжується екзантемою. Вірогідність захворіти на кір у дитини збільшується, якщо вона перебувала на території, де були зафіксовані випадки кору. Навіть вакцинована людина може захворіти на кір, якщо контакт з джерелом інфекції був дуже близький та тривалий. В такому випадку клінічна картина, як правило, легка (стерта) і тому її складно розпізнати.
- За підозри на кір необхідна консультація інфекціоніста. Діагноз завжди повинен бути підтверджений за допомогою аналізу крові на антитіла та методом ПЛР.

Ускладнення [доказ 06120 | С]

- Середній отит
- Пневмонія
- Енцефаліт 1:1200–1800
- Підгострий склерозуючий паненцефаліт (ПСПЕ; див. [настанова 00776 | Повільні вірусні інфекції...]) - рідкісне, проте серйозне пізнє ускладнення.
- Кір може мати тяжкий перебіг у осіб з імуносупресією.
- У країнах, що розвиваються, призначення вітамінів групи А покращує прогноз.

Краснуха

Шляхи передачі

- Інкубаційний період становить 14–21 день.
- Заразний період починається за два дні до появи симптомів і триває протягом одного тижня.

Ознаки та симптоми

- Симптоми, як правило, легкі. Інфекція під час вагітності може призвести до важкого ураження плода.
- Збільшення потиличних та заушних лімфатичних вузлів передують появі висипу.
- Дрібний, еритематозний плямистий висип поширюється від обличчя до тулуба та кінцівок за один день та зберігається протягом 2–3 днів.

Діагностика

- Клінічної картини недостатньо для постановки діагнозу. Багато вірусних екзантем та реакції на лікарські препарати подібні на вигляд.
- За підозри на краснуху необхідна консультація інфекціоніста. Діагноз завжди повинен бути підтверджений за допомогою аналізу крові на антитіла або методом ПЛР.

Ускладнення

- Ризик ураження плода
 - Якщо краснуха у матері діагностується у перші 16 тижнів вагітності — це є показанням для переривання вагітності.
- Ураження суглобів зустрічається у підлітків та дорослих.
- Тромбоцитопенічна пурпура зустрічається рідко.
- Енцефаліт — рідке ускладнення.
- Введення гамма-глобуліну після інфікування особи не має ніякої користі.

Епідемічний паротит

Шляхи передачі

- Інкубаційний період становить 14–21 день.
- Епідемічний паротит легко поширюється повітряно-крапельним шляхом. Заразний період починається за 1–2 дні до появи симптомів та закінчується через тиждень після виникнення симптоматики.

Ознаки та симптоми

- Гарячка
- Однобічний або двобічний болючий набряк слинних залоз, що поширюється вище кута нижньої щелепи і допереду від вуха, що і буде відрізняти його від збільшення лімфатичних вузлів.
- Біль при ковтанні

Діагностика

- Двобічний набряк щік та гарячка у невакцинованого пацієнта.
- Діагноз підтверджується за допомогою визначення антитіл проти епідемічного паротиту у сироватці крові або виявлення вірусу у зразку слини, зі слизової оболонки горла або сечі.

Ускладнення

- У пацієнта може розвинутися менінгоенцефаліт. Симптоми, як правило, з'являються протягом декількох днів від початку захворювання: головний біль, нудота, блювання.
- Енцефаліт виникає набагато рідше і може розвинутися пізніше.
- Орхіт розвивається у 30–40% чоловіків, які хворіють паротитом після пубертатного періоду.
 - Симптоми включають набряк та біль в калитці, а також відчуття жару.
 - Орхіт є двобічним у 20% хворих.
 - Двосторонній процес є причиною безпліддя у 2% випадків.
- Рідкісні ускладнення включають: панкреатит, тиреоїдит, оофорит, мастит та втрату слуху.

Пов'язані ресурси

- Кокранівські огляди [\[пов'язані|00588|Measles, mumps and rubel...\]](#)
- Література [\[пов'язані|00588|Measles, mumps and rubel...\]](#)

Джерела інформації

R2. Seppälä E, Zöldi V, Vuorinen S *et al.* A cluster of measles linked to an imported case, Finland, 2017. *Euro Surveill* 2017;22(33). [\[PubMedID|28840826\]](#)

Настанови

- [Настанова 00047](#). Вакцинація.
- [Настанова 00776](#). Повільні вірусні інфекції центральної нервової системи.

Зображення

- [Зображення 01298](#). Measles.

Автори та власники авторських прав: Christian Mann Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01299](#). Measles.

Автори та власники авторських прав: Christian Mann Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01297. Measles.](#)

Автори та власники авторських прав: Christian Mann Duodecim Medical Publications Ltd

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 05124.](#) Vaccines for measles, mumps and rubella in children.
Дата оновлення: 2015-02-27
Рівень доказовості: B
Резюме: MMR vaccination is highly effective ($\geq 95\%$) in preventing clinical measles cases in preschool children and clinical mumps cases in children and adolescents (69% to 81%). There are no studies assessing effectiveness of MMR against rubella. Possible side effects include aseptic meningitis and febrile seizure.
- [Доказовий огляд 06120.](#) Antibiotics for preventing complications in children with measles.
Дата оновлення: 2014-08-04
Рівень доказовості: C
Резюме: Administration of antibiotics to children with measles may reduce the incidence of complications such as pneumonia, otitis media and tonsillitis.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm01014 Ключ сортування: 029.058 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2018-08-16

Автор(и): Merja Helminen Автор(и) попередніх версій статті: Pentti Ukkonen Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Maarit Green Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Paediatrics Infectious diseases

Ключові слова індексу

speciality: Paediatrics speciality: Infectious diseases Exanthema Enanthema Koplik's spots Measles MMR vaccine
Mumps Orchitis Parotid gland Pox Rubella SSPE Subacute sclerosing panencephalitis Droplet infection
Immunosuppression Vitamin A icpc-2: A71 icpc-2: A74 icpc-2: D71